

ریاست جمهوری
سازمان برنامه و بودجه کشور
سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان خراسان جنوبی

چکیده نتایج سرشماری عمومی کشاورزی ۱۴۰۳

استان خراسان جنوبی

معاونت آمار و اطلاعات - ۱۴۰۴

شناسنامه نشریه

عنوان: چکیده نتایج سرشماری عمومی کشاورزی ۱۴۰۳

نظارت عالی بر فرآیند تهیه و تدوین: علی بهدانی؛ رئیس سازمان

هماهنگی و نظارت فنی: احمدرضا رضائی گزیک؛ سرپرست معاونت آمار و اطلاعات

تهیه و تدوین: میترا جلائی فر؛ رئیس گروه حساب های منطقه ای و محاسبات قیمت

تهیه شده در: معاونت آمار و اطلاعات

تاریخ انتشار: تابستان ۱۴۰۴

نقل قول از مطالب نشریه با ذکر منبع بلامانع است.

نشانه ها و علامت اختصاری بکار رفته در نشریات آماری:

- آمار گردآوری نشده است
- ... آمار در دسترس نیست
- x ذاتاً یا عملاً وجود ندارد
- xx جمع و محاسبه غیرممکن یا بی‌معنی است.
- // رقم کمتر از نصف واحد است.
- // رقم (نسبت) ناچیز و قابل صرف‌نظر کردن است
- * رقم غیرقطعی است.
- * رقم جنبه‌ی تخمینی دارد.
- Ø به دلیل حفظ محرمانگی، رقم قابل انتشار نیست.

مقدمه:

سرشماری عمومی کشاورزی اطلاعات مهمی را از فعالیت های کشاورزی کشور در سطح کوچکترین واحد جغرافیایی «آبادی و شهر» ارائه می دهد. در سرشماری عمومی کشاورزی، گردآوری اطلاعات فعالیت های مختلف کشاورزی، شامل پرورش محصولات سالانه نظیر گندم، جو، شلتوک، ذرت و ...، پرورش محصولات دائمی نظیر پرتقال، سیب، خرما، انگور و ...، پرورش گوسفند و بره، بز و بزغاله، گاو و گوساله و گاومیش و بچه گاومیش و شتر و بچه شتر، کشت محصولات گلخانه ای، پرورش آبزیان خوراکی شامل ماهیان گرمابی و سردابی و میگو، پرورش طیور به روش سنتی، پرورش کرم ابریشم و پرورش زنبور عسل از بهره برداران کشاورزی انجام می شود. هدف کلی سرشماری جمع آوری اطلاعات دقیق و بهنگام از بهره برداران، بهره برداری ها و فعالیت های کشاورزی، زراعی، دامی و باغی در سطح کشور، برای برنامه ریزی دقیق و صحیح در بخش کشاورزی است. از طرفی طرح های آمارگیری نمونه ای کشاورزی مرکز آمار ایران به ویژه طرح های خانواری و مقیاس بزرگ مانند آمارگیری های باغداری، زراعت، دامداری و طرح های ویژه حسابهای اقتصادی مانند جدول داده ستانده، با استفاده از چارچوب سرشماری اجرا می شود. لذا به جهت کاهش خطای نمونه ای در طرح های مذکور، اجرای منظم سرشماری موجب تکمیل سری زمانی مطالعات و صحت پیش بینی ها می شود.

اولین سرشماری کشاورزی ایران در سال ۱۳۵۲ در نقاط روستایی اجرا شد و پس از آن در سال های ۱۳۶۷، ۱۳۷۲، ۱۳۸۲ و ۱۳۹۳ سرشماری کشاورزی به صورت عمومی در همه «نقاط شهری و روستایی» به مرحله اجرا درآمد. سرشماری عمومی کشاورزی سال ۱۴۰۳، ششمین سرشماری کشاورزی کشور بود که در آبان ۱۴۰۳ در حدود ۴۵ روز کاری، به طور همزمان در سراسر کشور انجام شد. در سرشماری ۱۴۰۳، اطلاعات واحدهای کشاورزی به طور عمده از طریق مراجعه به خانوارهای ساکن در آبادی ها یا شهرهایی که بهره برداری کشاورزی در آن جا قرار دارد، جمع آوری شده اند. فهرست بهره برداران در اکثر نقاط روستایی و شهرهای کشور از طریق مراجعه و پرسش خانه به خانه و در ۳۶۷ شهر و ۶۳۳ آبادی از طریق مراجعه به منابع اداری، ثبتی و مطلعین محلی و با روش تحقیق میدانی قبل از شروع سرشماری تهیه شده است. داده ها پس از گردآوری و ثبت در تابلت توسط مأمور سرشماری، در چند مرحله توسط رده های کارشناس مسئول، معاون فنی و آموزشی و کارشناس ارشد مورد بازنگری قرار گرفته و در صورت لزوم با توجه به شواهد و قرائن موجود و همچنین تماس مجدد با بهره برداران، طبق راهنمای فنی اصلاح شده است. در گزارش پیش رو، چکیده ای از نتایج سرشماری عمومی کشاورزی - ۱۴۰۳ استان خراسان جنوبی، ارائه شده است.

علی بهدانی

رئیس سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان

تعاریف و مفاهیم:

فعالیت‌های کشاورزی:

در این سرشماری، فعالیت‌های کشاورزی مورد نظر عبارت‌اند از:

زراعت: منظور از زراعت، کشت و کار گیاهان سالانه در فضای باز یا تحت پوشش موقت، روی زمین زراعی، یا بین درختان باغ است. گیاهان سالانه معمولاً ساقه علفی دارند و پس از برداشت محصول، بوته آن‌ها از بین می‌رود و یا این‌که قسمت‌های زیرزمینی گیاه (ریشه، پیاز و ...) برای سال بعد در زمین باقی می‌ماند. به‌عنوان مثال، کشت گندم، چغندر قند، یونجه، پنبه، پیاز، زعفران، انواع سبزی‌ها، حبوبات و گلایل، زراعت محسوب می‌شود.

باغداری: منظور از باغداری، احداث و نگهداری باغ‌های مثمر و غیر مثمر شامل قلمستان و به‌طور کلی پرورش گیاهان دائمی روی زمین، در فضای باز یا زیر پوشش موقت است. گیاهان دائمی گیاهانی هستند که غالباً تنه یا ساقه‌ی چوبی دارند و پس از برداشت محصول، تمام یا قسمتی از گیاه در زمین باقی می‌ماند و مجدداً در سال‌های بعد محصول می‌دهد. انواع درختان و درختچه‌های مثمر مانند پرتقال، هلو، انگور، بوته‌ی چای و گل محمدی، و انواع درختان غیر مثمر مانند تبریزی و سپیدار، گیاهان دائمی محسوب می‌شوند.

کشت گلخانه‌ای: منظور از کشت گلخانه‌ای، کشت انواع محصولات سالانه یا دائمی است که در گلخانه‌ها انجام می‌شود. کشت محصولات کشاورزی زیر پوشش موقت مانند کشت زیر پلاستیک، کشت گلخانه‌ای محسوب نمی‌شود. منظور از گلخانه، مکانی است که با ایجاد ساختمان با پایه‌های ثابت و سقف شیشه‌ای، پوشش پلاستیکی و ...، برای تولید محصولات سالانه یا دائمی در محیط تحت کنترل از نظر حرارت، رطوبت، نور، تهویه و ... اختصاص یافته است. کشت هیدروپونیک (بدون خاک) نیز جزو کشت گلخانه‌ای محسوب می‌شود. مکان مورد استفاده برای پرورش قارچ، در این سرشماری کشت گلخانه‌ای محسوب نشده است.

پرورش دام: منظور، پرورش گوسفند و بره، بز و بزغاله، گاو و گوساله، گاومیش و بچه‌گاومیش و شتر و بچه‌شتر است. در این سرشماری به گوسفند و بره و بز و بزغاله «دام سبک»، و به گاو و گوساله، گاومیش و بچه‌گاومیش و شتر و بچه‌شتر «دام سنگین» گفته شده است.

پرورش طیور به روش سنتی: منظور، پرورش انواع مرغ و خروس و جوجه، اردک، غاز و بوقلمون است که معمولاً به‌طور محدود در محل سکونت خانوار انجام می‌شود.

پرورش زنبور عسل: نگهداری انواع کندوی فعال (دارای جمعیت) اعم از نوع جدید یا قدیم، زنبورداری یا پرورش زنبور عسل به حساب می‌آید.

پرورش کرم ابریشم: نگهداری کرم ابریشم به‌منظور تولید پيله، پرورش کرم ابریشم یا نوغان‌داری نامیده می‌شود.

پرورش ماهی: نوعی از پرورش آبزیان خوراکی است که شامل پرورش ماهیان گرمابی و سردابی است و محصول تولیدی آن، ماهی خوراکی می‌باشد.

پرورش میگو: نوعی از پرورش آبزیان خوراکی است که شامل پرورش انواع میگو در محیط‌های مصنوعی است.

بهره‌برداری کشاورزی، بهره‌بردار و انواع آن‌ها:

تمامی فعالیت‌های کشاورزی که تحت مدیریت واحدی قرار دارد، یک واحد تولیدی کشاورزی است که بهره‌برداری کشاورزی نامیده می‌شود. این مدیریت توسط اعضای یک یا چند خانوار (اشخاص حقیقی) یا توسط یک شرکت رسمی یا مؤسسه عمومی (اشخاص حقوقی) اعمال می‌شود.

اگر فعالیت‌های یک واحد تولیدی کشاورزی در محدوده چند آبادی یا شهر گسترده باشد، در سرشماری ۱۴۰۳ هر قسمت واقع در محدوده یک شهر یا آبادی، یک بهره‌برداری کشاورزی تلقی شده است. با این تعریف، اطلاعات منتسب به هر آبادی یا شهر، از مجموع اطلاعات بهره‌برداری‌های کشاورزی آن شهر یا آبادی به دست آمده است.

بهره‌برداریهایی مورد سرشماری واقع شده‌اند که حد اقل در یکی از گروه‌های زیر قرار گرفته باشند:

- بهره‌برداریهایی دارای حد اقل ۴۰۰ متر مربع زمین زراعی در روز آمارگیری؛
 - بهره‌برداریهایی دارای حد اقل ۲۰۰ متر مربع باغ و قلمستان در روز آمارگیری؛
 - بهره‌برداریهایی پرورش‌دهنده دام سنگین (گاو و گوساله، گاومیش و بچه‌گاومیش و شتر و بچه‌شتر) که در روز آمارگیری، دارای حد اقل یک رأس / نفر دام سنگین بوده‌اند؛
 - بهره‌برداریهایی پرورش‌دهنده دام سبک (گوسفند و بره و بز و بزغاله) که در روز آمارگیری، دارای حد اقل دو رأس دام سبک بوده‌اند؛
 - بهره‌برداریهایی پرورش‌دهنده طیور به‌روش سنتی که در روز آمارگیری، دارای حد اقل ۱۰ قطعه مرغ، خروس، جوجه، اردک، غاز و بوقلمون بوده‌اند؛
 - بهره‌برداریهایی که در روز آمارگیری، دارای کشت گلخانه‌ای در هر وسعتی بوده‌اند؛
 - بهره‌برداریهایی که در روز آمارگیری، دارای فعالیت پرورش زنبور عسل در هر وسعتی بوده‌اند؛
 - بهره‌برداریهایی که در طول ۳۶۵ روز گذشته دارای فعالیت «پرورش کرم ابریشم» یا «پرورش ماهی و میگو» در آب‌های داخلی به هر وسعت بوده‌اند.
- در این سرشماری، بهره‌برداریهایی که دارای شرایط مورد نظر حد اقل در یکی از گروه‌های فوق بوده‌اند به‌عنوان بهره‌بردار کشاورزی شناسایی شده‌اند و اطلاعات سایر فعالیت‌های آن‌ها، حتی اگر زیر حد نصاب‌های تعیین شده باشد، مورد پرسش قرار گرفته و نتیجه در پرسشنامه‌های مربوط ثبت شده است.

انواع بهره‌بردار:

در این سرشماری برای دستیابی به بهره‌برداریهایی کشاورزی، ابتدا فهرست بهره‌برداران کشاورزی در هر آبادی یا شهر تهیه شده و به این لحاظ ۴ نوع بهره‌بردار تعریف و تشخیص داده شده است:

خانوار معمولی ساکن:

خانوارهای بهره‌بردار کشاورزی که در محدوده‌ی آبادی یا شهر محل سکونت خود دارای «بهره‌بردار کشاورزی اختصاصی» بوده و یا در مدیریت یک یا چند «بهره‌بردار شریکی» با سایر خانوارها مشارکت داشته‌اند، در این گروه قرار گرفته‌اند. این بهره‌برداران از طریق مراجعه به مکان محل سکونت در زمان سرشماری، شناسایی و فهرست شده‌اند.

بهره‌بردار غیر ساکن:

اشخاص حقیقی که محل سکونت آن‌ها شهر یا آبادی غیر از شهر یا آبادی محل وقوع بهره‌برداری کشاورزی آنان بوده است، صرف نظر از این که در شهر یا آبادی محل سکونت خود نیز دارای بهره‌برداری کشاورزی باشند یا نباشند، «بهره‌بردار غیر ساکن» نامیده شده و در این گروه قرار گرفته‌اند. بدیهی است که همین بهره‌برداران اگر در محل سکونت خود نیز دارای بهره‌برداری کشاورزی باشند، در آن‌جا در گروه خانوارهای معمولی ساکن (بهره‌بردار) قرار گرفته‌اند.

خانوار معمولی غیر ساکن:

بهره‌بردارانی که در زمان اجرای سرشماری با کلیه اعضای خانوار در حال کوچ بوده‌اند و مأموران سرشماری آنان را در محلی غیر از محدوده‌ی آبادی یا شهر محل سکونت، شناسایی کرده و به اعتبار دارا بودن تعدادی دام متحرک، در همان‌جا سرشماری شده‌اند، در این گروه قرار گرفته‌اند.

- محدوده بهره‌برداری این نوع بهره‌برداران در سطح شهرستان تلقی شده و به حساب هیچ‌یک از آبادی‌ها و یا شهرها نیامده است.

- اراضی کشاورزی این خانوارها، در آبادی یا شهر محل وقوع آن‌ها و در قالب بهره‌برداران غیر ساکن سرشماری شده است.

شرکت رسمی / مؤسسه عمومی:

تمامی شرکت‌های رسمی و مؤسسات عمومی (اشخاص حقوقی) دارای بهره‌برداری کشاورزی در این گروه قرار گرفته و در هر آبادی یا شهری که دارای فعالیت کشاورزی بوده‌اند، شناسایی و فهرست شده‌اند.

بهره‌بردار کشاورزی:

شخصی است حقیقی یا حقوقی که به‌تنهایی یا با مشارکت دیگران، مدیریت امور بهره‌برداری کشاورزی و مسئولیت فنی و اقتصادی آن را به عهده داشته و مستقیماً در سود و زیان آن سهیم است.

یافته‌های مهم

بهره‌برداران و بهره‌برداری‌های کشاورزی

در سرشماری عمومی کشاورزی ۱۴۰۳، تعداد ۴۳۲۹ هزار بهره‌بردار در سطح کشور شناسایی و فهرست شده، که برای ۳۵۹۷۹ بهره‌بردار به دلایل مختلف، امکان تکمیل پرسشنامه فراهم نشده است. سهم این بهره‌برداران در نقاط روستایی ۰/۶۳ درصد و در نقاط شهری ۲/۲۵ درصد بوده است. در مقایسه با کشور، ۹۹۸۶۵ بهره‌بردار در استان خراسان جنوبی فهرست شده است که برای ۳۷ بهره‌بردار، امکان تکمیل پرسشنامه فراهم نشده است. سهم این بهره‌برداران برای استان خراسان جنوبی در مناطق شهری و روستایی ۰/۰۴ درصد بوده است. آمارهای این نشریه، اطلاعات بهره‌برداران بدون پرسشنامه را در بر نمی‌گیرد. شایان ذکر است که با توجه به تعاریف مربوط، شغل اصلی بهره‌برداران سرشماری شده لزوماً «کشاورزی» نیست.

تعداد بهره‌برداران فهرست‌شده و سرشماری‌شده (دارای پرسشنامه) در خراسان جنوبی و کشور

	جمع		روستایی		شهری	
	فهرست شده	سرشماری شده	فهرست شده	سرشماری شده	فهرست شده	سرشماری شده
کل کشور	۴,۳۲۸,۵۵۶	۴,۲۹۲,۵۷۷	۳,۷۸۷,۳۱۹	۳,۷۶۳,۵۰۰	۵۴۱,۲۳۷	۵۲۹,۰۷۷
خراسان جنوبی	۹۹,۸۶۵	۹۹,۸۲۸	۸۶,۹۲۳	۸۶,۸۹۱	۱۲,۹۴۲	۱۲,۹۳۷
درصد از کشور	۲/۳۱	۲/۳۲	۲/۲۹	۲/۳۱	۲/۳۹	۲/۴۴
رتبه در کشور	۱۷	۱۷	۱۷	۱۷	۱۵	۱۵

تعداد بهره‌برداری‌های کشاورزی کشور ۴۲۵۱ هزار بوده است. از این تعداد، ۲۰۸۳ هزار بهره‌برداری متعلق به خانوارهای معمولی ساکن در آبادی یا شهر مورد آمارگیری، ۱۱۳۷ هزار واحد متعلق به بهره‌برداران غیر ساکن، ۲۲۶۲۷ واحد متعلق به خانوارهای معمولی غیر ساکن و ۸۲۷۵ واحد متعلق به شرکت‌های رسمی و مؤسسه‌های عمومی است. در حالیکه در خراسان جنوبی از ۹۹۸۰۵ بهره‌بردار، تعداد ۶۷۴۶۶ بهره‌بردار متعلق به خانوارهای معمولی ساکن، ۳۲۱۶۸ بهره‌بردار متعلق به خانوارهای معمولی غیر ساکن و ۱۷۱ بهره‌بردار مربوط به شرکت‌های رسمی و مؤسسه‌های عمومی می‌باشند.

تعداد بهره‌برداری‌های کشاورزی به تفکیک نوع بهره‌بردار در خراسان جنوبی و کشور

	جمع		خانوار معمولی ساکن		بهره‌بردار غیر ساکن		خانوار معمولی غیر ساکن		شرکت رسمی / مؤسسه عمومی	
	کل	بی‌زمین	کل	بی‌زمین	کل	بی‌زمین	کل	بی‌زمین	کل	بی‌زمین
کل کشور	۴,۲۵۰,۸۴۰	۵۹۵,۵۵۵	۳,۰۸۳,۰۷۳	۵۳۳,۳۶۰	۱,۱۳۶,۸۵۴	۳۷,۱۰۵	۲۲,۶۳۷	۲۲,۶۳۷	۸,۲۷۵	۲,۴۵۳
خراسان جنوبی	۹۹,۸۰۵	۲۱,۳۱۰	۶۷,۴۶۶	۱۹,۱۰۳	۳۲,۱۶۸	۲,۱۹۳	۰	۰	۱۷۱	۱۴
درصد از کشور	۲/۳۵	۳/۵۸	۲/۱۹	۳/۵۸	۲/۱۳	۵/۹۱	۰	۰	۲/۰۷	۰/۵۷
رتبه در کشور	۱۷	۱۱	۲۱	۱۱	۱۴	۷	۰	۰	۲۳	۲۹

بخش عمده ای از بهره برداری ها در کشور تحت مدیریت اشخاص حقیقی است. در بررسی تعداد بهره برداریهای کشاورزی متعلق به اشخاص حقیقی، در خراسان جنوبی از ۹۹۶۳۴ بهره برداری، جمعا ۱۷۹۷۷ بهره برداری بی سواد و ۸۱۶۵۷ بهره برداری باسواد و دارای مدرک تحصیلی هستند. که از این تعداد فقط ۱۹۷۸ بهره برداری با مدرک فوق دیپلم و بالاتر کشاورزی می باشند که ۲/۳۱ درصد از بهره برداری های کل کشور را شامل می شوند.

در کشور نیز از ۳۲۸۳۶۱۱ بهره برداری با سواد و دارای مدرک تحصیلی، ۸۵۶۰۵ بهره برداری با مدرک فوق دیپلم و بالاتر کشاورزی هستند که ۲/۶۱ درصد بهره برداری های باسواد کشور را دربردارند.

تعداد بهره برداری های کشاورزی متعلق به اشخاص حقیقی به تفکیک وضع سواد و مدرک تحصیلی بهره بردار

بی سواد	باسواد و برحسب مدرک تحصیلی				
	جمع	ابتدایی و غیر رسمی	راهنمایی، متوسطه و پیش دانشگاهی	فوق دیپلم و بالاتر کشاورزی	فوق دیپلم و بالاتر غیر کشاورزی
۹۵۸,۹۵۵	۳,۲۸۳,۶۱۱	۱,۴۰۳,۷۳۷	۱,۴۵۸,۶۷۱	۸۵,۶۰۵	۳۳۵,۵۹۸
۱۷,۹۷۷	۸۱,۶۵۷	۳۸,۰۷۷	۳۱,۷۳۰	۱,۹۷۸	۹,۸۷۲
۱/۸۷	۲/۴۹	۲/۷۱	۲/۱۷	۲/۳۱	۲/۹۴
۲۲	۱۶	۱۵	۱۶	۱۶	۱۵
رتبه در کشور					

۸۶۳۶ بهره برداری از بهره برداری های کشاورزی در خراسان جنوبی، متعلق به زنان است که ۲/۴۴ درصد از بهره برداری های زنان کل کشور را تشکیل می دهد که تقریبا با درصد بهره برداری های متعلق به مردان از کشور، برابری می کند این داده نشان از آن دارد که حضور زنان در کشاورزی قابل توجه است و حمایت های هدفمند برای تقویت این نقش تاثیرگذار خواهد بود.

تعداد بهره برداری های کشاورزی متعلق به اشخاص حقیقی به تفکیک جنس بهره بردار

جمع	مرد	زن	
۴۲۴۲۵۶۶	۳۸۸۹۳۸۶	۳۵۳۱۸۰	کل کشور
۹۹۶۳۴	۹۰۹۹۸	۸۶۳۶	خراسان جنوبی
۲/۳۵	۲/۳۴	۲/۴۴	درصد از کشور
۱۷	۱۷	۱۴	رتبه در کشور

بیشترین تعداد بهره برداریهای کشاورزی در خراسان جنوبی متعلق به فعالیت باغداری با ۶۳۹۹۸ بهره برداری (۲/۸۲ درصد از کل کشور) و کمترین متعلق به پرورش کرم ابریشم با ۴۳ بهره برداری (۰/۴۵ درصد از کل کشور) است. در کل کشور نیز فعالیت زراعت با ۲۶۴۴۱۳۳ بهره برداری بیشترین و پرورش کرم ابریشم با ۹۵۶۶ بهره برداری، کمترین فعالیت را به خود اختصاص داده است.

تعداد بهره‌برداری‌های کشاورزی به تفکیک نوع فعالیت

تعداد بهره‌برداری									
پرورش ماهی / میگو	پرورش کرم ابریشم	دام سبک	دام سنگین	پرورش زنبور عسل	پرورش طیور به روش سنتی	گلخانه	باغ	زراعت	
۱۶,۳۸۲	۹,۵۶۶	۱,۱۶۲,۸۰۴	۵۳۲,۷۲۵	۸۱,۳۵۲	۱,۱۲۳,۳۶۸	۳۶,۳۰۵	۲,۲۶۹,۸۵۴	۲,۶۴۴,۱۳۳	کل کشور
۴۹۰	۴۳	۵۲,۷۸۳	۶,۶۱۷	۵۳۰	۲۶,۳۳۸	۳۲۸	۶۳,۹۹۸	۵۲,۵۵۹	خراسان جنوبی
۲/۹۹	۰/۴۵	۴/۵۴	۱/۲۴	۰/۶۵	۲/۳۴	۰/۹۰	۲/۸۲	۱/۹۹	درصد از کشور
۱۱	۱۰	۶	۲۳	۲۸	۱۶	۱۸	۱۳	۲۱	رتبه در کشور

۱/۱۵ درصد از مساحت اراضی کشاورزی کل کشور در خراسان جنوبی با مساحت ۲۰۰۲۵۵ هکتار، در دست بهره برداریهای اراضی زراعی و باغ و قلمستان است. از این مساحت ۱۴۷۷۵۲ هکتار مربوط به اراضی زراعی و ۵۲۵۰۳ هکتار مربوط به باغ و قلمستان در استان می باشد.

تعداد و مساحت بهره‌برداری‌های دارای اراضی کشاورزی به تفکیک اراضی زراعی و باغ و قلمستان

باغ و قلمستان		اراضی زراعی		کل		
مساحت (هکتار)	تعداد بهره‌برداری	مساحت (هکتار)	تعداد بهره‌برداری	مساحت (هکتار)	تعداد بهره‌برداری	
۱,۹۴۷,۵۴۴	۲,۰۰۸,۳۳۸	۱۵,۴۳۱,۳۵۶	۲,۶۴۴,۱۳۳	۱۷,۳۷۸,۹۰۰	۳,۶۵۵,۲۸۵	کل کشور
۵۲,۵۰۳	۶۲,۰۱۶	۱۴۷,۷۵۲	۵۲,۵۵۹	۲۰۰,۲۵۵	۷۸,۴۹۵	خراسان جنوبی
۲/۶۹	۳/۰۹	۰/۹۶	۱/۹۹	۱/۱۵	۲/۱۵	درصد از کشور
۹	۱۲	۲۴	۲۱	۲۳	۱۸	رتبه در کشور

زمین های زراعی زیرکشت در خراسان جنوبی با مساحت ۷۴۳۷۳ هکتار ، ۰/۶ درصد از زمین های زیرکشت کشور را دربردارد و بدین لحاظ خراسان جنوبی در رتبه ۲۸ کشور قرار گرفته است. زمین های آیش نیز در استان ، مساحت ۷۳۳۷۹ هکتار ، برابر ۲/۳۹ درصد از زمین های آیش کشور را دربردارد.

تعداد و مساحت بهره‌برداری‌های دارای اراضی زراعی به تفکیک زیر کشت و آیش

	جمع		زیرکشت		آیش	
	تعداد بهره‌برداری	مساحت(هکتار)	تعداد بهره‌برداری	مساحت(هکتار)	تعداد بهره‌برداری	مساحت(هکتار)
کل کشور	۲,۶۴۴,۱۳۳	۱۵,۴۳۱,۳۵۶	۲,۵۱۱,۲۸۷	۱۲,۳۵۹,۸۴۴	۵۸۶,۸۰۴	۳,۰۷۱,۵۱۲
خراسان جنوبی	۵۲,۵۵۹	۱۴۷,۷۵۲	۴۷,۶۵۱	۷۴,۳۷۳	۲۷,۶۷۵	۷۳,۳۷۹
درصد از کشور	۱/۹۹	۰/۹۶	۱/۹۰	۰/۶۰	۴/۷۲	۲/۳۹
رتبه در کشور	۲۱	۲۴	۲۲	۲۸	۷	۱۳

استان خراسان جنوبی با دارا بودن ۲/۵۵ درصد از بهره برداری های زراعی آبی کشور ، مساحتی بالغ بر ۱۰۰۷۴۲ هکتار را دربرمی گیرد. وضعیت زراعی آبی در خراسان جنوبی با توجه به کاهش قابل توجه بارش‌ها و افت منابع آبی، بحرانی توصیف می‌شود. میزان برداشت از منابع آبی استان، به ویژه در بخش کشاورزی، بیش از حد مجاز است و این امر موجب کاهش سطح آب‌های زیرزمینی و خالی شدن سدها شده است.

تعداد و مساحت بهره‌برداری‌های دارای اراضی زراعی آبی به تفکیک زیر کشت و آیش

	جمع		زیرکشت		آیش	
	تعداد بهره‌برداری	مساحت(هکتار)	تعداد بهره‌برداری	مساحت(هکتار)	تعداد بهره‌برداری	مساحت(هکتار)
کل کشور	۱,۷۸۳,۴۳۹	۵,۸۷۵,۰۱۷	۱,۶۹۶,۹۸۷	۵,۰۲۴,۲۵۹	۲۸۰,۰۱۶	۸۵۰,۷۵۷
خراسان جنوبی	۴۵,۵۰۴	۱۰۰,۷۴۲	۴۲,۲۴۹	۵۵,۱۶۹	۲۱,۷۸۷	۴۵,۵۷۳
درصد از کشور	۲/۵۵	۱/۷۱	۲/۴۹	۱/۱	۷/۷۸	۵/۳۶
رتبه در کشور	۱۳	۲۲	۱۵	۲۶	۴	۸

تعداد و مساحت اراضی زراعی بهره‌برداری‌ها به تفکیک آبی و دیم

	جمع		فقط آبی		فقط دیم		آبی و دیم توأم	
	تعداد بهره‌برداری	مساحت(هکتار)	تعداد بهره‌برداری	مساحت(هکتار)	تعداد بهره‌برداری	مساحت(هکتار)	تعداد بهره‌برداری	مساحت(هکتار)
کل کشور	۲,۶۴۴,۱۳۳	۱۵,۴۳۱,۳۵۶	۱,۳۱۹,۳۲۱	۴,۵۷۸,۰۷۵	۸۶۰,۶۹۴	۶,۵۲۷,۸۸۵	۴۶۴,۱۱۸	۴,۳۲۵,۳۹۶
خراسان جنوبی	۵۲,۵۵۹	۱۴۷,۷۵۲	۳۷,۵۶۴	۹۱,۹۹۷	۷,۰۵۵	۲۰,۲۳۹	۷,۹۴۰	۳۵,۵۱۶
درصد از کشور	۱/۹۹	۰/۹۶	۲/۸۵	۲	۰/۸۲	۰/۳۱	۱/۷۱	۰/۸۲

خراسان جنوبی به دلیل اقلیم گرم و خشک خود، باغ‌ها و بوستان‌های تاریخی و جذابی را در خود جای داده است. این باغ‌ها که تلفیقی از معماری و طبیعت هستند، از جاذبه‌های گردشگری مهم این استان به شمار می‌روند. مساحتی در حدود ۲/۶۹ هکتار در خراسان جنوبی به ۶۲۰۱۶ بهره‌برداری از باغ‌ها و قلمستان‌ها تعلق دارد و رتبه‌ی استان به لحاظ بهره‌برداریهای باغات در کشور ۱۲ می‌باشد.

تعداد و مساحت باغ و قلمستان بهره‌برداری‌ها به تفکیک نوع کاشت

	جمع		ساده		مخلوط	
	تعداد بهره‌برداری	مساحت (هکتار)	تعداد بهره‌برداری	مساحت (هکتار)	تعداد بهره‌برداری	مساحت (هکتار)
کل کشور	۲,۰۰۸,۲۳۸	۱,۹۴۷,۵۴۴	۱,۳۱۱,۱۸۴	۱,۴۰۷,۲۶۵	۷۶۹,۲۱۸	۵۴۰,۲۷۹
خراسان جنوبی	۶۲,۰۱۶	۵۲,۵۰۳	۵۰,۲۰۹	۴۶,۱۰۴	۱۲,۸۹۵	۶,۳۹۹
درصد از کشور	۳/۰۸	۲/۶۹	۳/۸۳	۳/۲۷	۱/۶۸	۱/۱۸
رتبه در کشور	۱۲	۹	۹	۸	۲۵	۲۶

سیستم‌های آبیاری تحت فشار در خراسان جنوبی با هدف افزایش بهره‌وری آب و کاهش مصرف در بخش کشاورزی، در حال توسعه هستند. این سیستم‌ها شامل آبیاری کم‌فشار، زیرسطحی و تحت فشار می‌شوند و با حمایت‌های دولتی و مشارکت کشاورزان، در حال گسترش هستند. یکی از مهم‌ترین موانع توسعه سیستم‌های آبیاری تحت فشار در خراسان جنوبی، خرده مالکی شدید در بخش کشاورزی است. با توجه به اهمیت حفظ منابع آبی و افزایش بهره‌وری در بخش کشاورزی، توسعه سیستم‌های آبیاری تحت فشار در خراسان جنوبی ضروری است. با حمایت‌های دولتی و آگاهی‌رسانی به کشاورزان، می‌توان این روند را تسریع کرد و به سمت کشاورزی پایدار حرکت کرد. در سرشماری سال ۱۴۰۳، مساحتی بالغ بر ۱۰۸۸۲ هکتار در خراسان جنوبی به سیستم‌های آبیاری تحت فشار مجهز شده‌اند.

تعداد بهره‌برداری‌های دارای سیستم آبیاری تحت فشار و مساحت آن‌ها به تفکیک اراضی زراعی و باغ و قلمستان

	جمع		فقط اراضی زراعی		فقط باغ و قلمستان		توام	
	تعداد بهره‌برداری	مساحت (هکتار)	تعداد بهره‌برداری	مساحت (هکتار)	تعداد بهره‌برداری	مساحت (هکتار)	تعداد بهره‌برداری	مساحت (هکتار)
کل کشور	۵۰۹,۲۸۵	۲,۳۱۴,۵۰۴	۲۱۹,۱۰۱	۱,۳۵۳,۱۷۶	۲۲۳,۸۰۴	۳۳۶,۳۰۶	۶۶,۳۷۹	۶۲۵,۰۲۲
خراسان جنوبی	۱,۳۲۵	۱۰,۸۸۲	۲۷۰	۵,۰۷۰	۷۶۳	۲,۱۳۴	۲۹۲	۳,۶۷۸
درصد از کشور	۰/۲۶	۰/۴۷	۰/۱۲	۰/۳۷	۰/۳۴	۰/۶۳	۰/۴۴	۰/۵۹
رتبه در کشور	۳۱	۲۸	۲۹	۲۸	۳۱	۲۷	۲۷	۲۷

استان خراسان جنوبی به دلیل شرایط اقلیمی و خاکی خاص خود، انواع محصولات زراعی را تولید می‌کند. از مهمترین محصولات زراعی این استان می‌توان به گندم، جو، پنبه، حبوبات، و گیاهان علوفه‌ای اشاره کرد. همچنین، این استان در تولید محصولات باغی مانند زرشک، عنب و زعفران نیز نقش برجسته‌ای دارد.

سطح کاشت محصولات زراعی (هکتار)

	سطح کاشت		
	کل	آبی	دیم
کل کشور	۱۲,۸۸۱,۹۴۰	۵,۴۳۱,۹۱۸	۷,۴۵۰,۰۲۲
خراسان جنوبی	۷۶,۵۶۱	۵۷,۰۶۱	۱۹,۵۰۰
درصد از کشور	۰/۵۹	۱/۰۵	۰/۲۶
رتبه در کشور	۲۸	۲۶	۲۳

گندم یکی از محصولات کشاورزی مهم است که در خراسان جنوبی، کشت می‌شود و در سال‌های اخیر، با چالش‌هایی مانند تغییرات اقلیمی و هجوم آفات مواجه بوده است. با این حال، با اجرای روش‌های کشاورزی پایدار و استفاده از فناوری‌های نوین، تلاش‌هایی برای افزایش بهره‌وری و بهبود کیفیت محصول صورت گرفته است. استان با داشتن ۲۶۳۳۴ بهره‌بردار گندم، رتبه ۲۱ تعداد بهره‌بردار گندم در کشور را دارا می‌باشد.

تعداد بهره‌بردار و سطح کاشت گندم در فضای باز به تفکیک آبی و دیم

	جمع		آبی		دیم	
	تعداد بهره‌بردار	سطح کاشت (هکتار)	تعداد بهره‌بردار	سطح کاشت (هکتار)	تعداد بهره‌بردار	سطح کاشت (هکتار)
کل کشور	۱,۴۷۸,۲۳۴	۸,۳۷۱,۵۰۵	۷۰۳,۱۸۵	۲,۶۴۵,۲۲۹	۹۲۶,۷۰۴	۵,۷۴۶,۲۷۶
خراسان جنوبی	۲۶,۳۳۴	۳۴,۶۷۵	۲۰,۲۲۳	۲۰,۹۹۹	۷,۶۷۴	۱۳,۶۷۶
درصد از کشور	۱/۷۸	۰/۴۱	۲/۸۷	۰/۸۰	۰/۸۳	۰/۲۴
رتبه در کشور	۲۱	۲۶	۱۵	۲۴	۲۲	۲۲

تعداد بهره‌برداری و سطح کاشت (آبی و دیم) محصولات زراعی به تفکیک نام محصول (استان خراسان جنوبی) (هکتار)

نام محصول	کل		آبی		دیم		رتبه کشوری محصول (کل)	
	تعداد بهره‌برداری	سطح کاشت	تعداد بهره‌برداری	سطح کاشت	تعداد بهره‌برداری	سطح کاشت	تعداد بهره‌برداری	سطح کاشت
آفتابگردان آجیلی	۲۸۲	۱۱۱	۲۴۹	۹۹	۳۴	۱۲	۱۱	۱۹
آفتابگردان روغنی	۲۱	۱۳	۱۵	۸	۶	۵	۱۷	۲۰
ارزن	۱۱۴۰	۹۴۲	۱۱۳۴	۹۳۳	۶	۹	۲	۲
اسپرس، شبدر، خلر و ماشک	۱۰۰۲	۱۱۳	۹۹۱	۱۱۰	۱۳	۳	۹	۱۸
انواع لوبیا (دانه خشک)	۱۷۲	۲۴	۱۶۸	۲۰	۵	۴	۲۷	۲۸
انواع نخود (دانه خشک)	۵۶۲	۱۶۴	۱۹۷	۲۴	۳۷۱	۱۳۹	۲۳	۲۲
بادام زمینی	۲۵	۸	۲۰	۳	۵	۴	۷	۱۶
بادنجان	۲۹۲	۲۵	۲۸۷	۲۴	۵	۱	۱۸	۲۰
باقلا (دانه خشک)	۴۴	۷	۴۴	۷	۰	۰	۲۲	۲۷
برنج (شلتوک)	۳۵	۱۶	۳۵	۱۶	۰	۰	۲۰	۲۱
پنبه (وش)	۲۴۶۳	۲۲۷۵	۲۴۶۱	۲۲۷۰	۲	∅	۴	۷
پیاز	۷۸۲	۵۴	۷۸۱	۵۴	۱	∅	۱۷	۲۹
پیاز بذری	۲۴	۱۱	۲۴	۱۱	۰	۰	۱۹	۱۶
توتون و تنباکو	۲	∅	۲	∅	۰	۰	۱۵	∅
جو	۲۲۴۸۸	۲۱۷۵۷	۲۱۱۱۶	۱۸۸۱۱	۲۱۸۷	۲۹۴۶	۱۲	۲۰
چغندر لبو	۶۵	۱۲	۶۰	۱۱	۵	۱	۱۴	۲۴
چغندر علوفه‌ای	۱۳۱۰	۲۳۹	۱۳۰۳	۲۳۷	۷	۳	۲	۶
چغندر قند	۲۳۴	۹۹۴	۲۳۴	۹۹۴	۰	۰	۱۴	۱۵
چغندر قند بذری	۲۲	۴	۲۲	۴	۰	۰	۷	۱۵
حنا	۰	۰	۰	۰	۰	۰	-	-
خربزه، طالبی، گرمک و دستنبو	۱۱۷۲	۱۳۵۰	۳۶۳	۳۳۴	۸۱۱	۱۰۱۶	۳	۶
خیار	۱۰۷	۱۴۳	۴۶	۱۱	۶۱	۱۳۲	۲۷	۲۰
ذرت خوشه‌ای و علوفه‌ای	۵۷۵	۶۰۶	۵۶۸	۶۰۰	۷	۶	۱۵	۲۵
ذرت دانه‌ای	۲۵	۱۸۰	۲۴	۱۸۰	۱	∅	۳۱	۲۳
روناس	۳	۱	۳	۱	۰	۰	۵	۵
زعفران	۲۰۹۴۹	۶۸۲۱	۲۰۹۴۲	۶۸۱۸	۹	۳	۲	۲
زیره	۱۵۰۲	۱۲۱۱	۱۳۷۲	۱۰۸۶	۱۳۹	۱۲۵	۲	۲
سویا	۰	۰	۰	۰	۰	۰	-	-
سیاه‌دانه	۳	//	۳	//	۰	۰	۱۸	//
سیب‌زمینی	۱۸۹	۱۱	۱۸۴	۱۰	۵	۱	۲۵	۲۸

ادامه تعداد بهره‌برداری و سطح کاشت (آبی و دیم) محصولات زراعی به تفکیک نام محصول (استان خراسان جنوبی) (هکتار)

نام محصول	کل		آبی		دیم		رتبه کشوری محصول (کل)	
	تعداد بهره‌برداری	سطح کاشت	تعداد بهره‌برداری	سطح کاشت	تعداد بهره‌برداری	سطح کاشت	تعداد بهره‌برداری	سطح کاشت
شاهدانه	۵۵	۳۳	۵۳	۳۳	۲	∅	۱	۱
عدس	۲۴۵	۴۹	۲۳۸	۴۸	۷	۱	۲۱	۲۵
کاملینا	۰	۰	۰	۰	۰	۰	-	-
کدو آجیلی	۱۰	۱	۹	۱	۱	∅	۲۸	۲۹
کلزا	۱۱	۱۱	۹	۱۰	۲	∅	۲۷	۳۰
کتان و کنف	۰	۰	۰	۰	۰	۰	-	-
کنجد	۱۵۶	۷۱	۱۵۲	۶۶	۴	۵	۱۱	۱۷
کینوا	۲	∅	۲	∅	۰	۰	۱۵	∅
گشنیز بذری	۰	۰	۰	۰	۰	۰	-	-
گل رنگ	۲۰	۴۵	۱۶	۴۰	۴	۵	۲۵	۲۴
گندم	۲۶۳۳۴	۲۴۶۷۵	۲۰۲۲۳	۲۰۹۹۹	۷۶۷۴	۱۳۶۷۶	۲۱	۲۶
گوجه‌فرنگی	۹۶۳	۵۸	۹۳۴	۴۸	۳۰	۱۰	۲۰	۲۹
گیاهان دارویی (سالانه)	۲۸	۲۱	۲۷	۲۱	۱	∅	۱۵	۲۵
گیاهان سالانه زینتی	۱۵	۸	۱۵	۸	۰	۰	۸	۱۱
ماش	۱۵	۳	۱۵	۳	۰	۰	۲۱	۲۲
نیشکر	۰	۰	۰	۰	۰	۰	-	-
هندوانه	۱۴۹۹	۱۴۲۶	۲۳۰	۱۴۸	۱۲۷۱	۱۲۷۸	۳	۸
هندوانه آجیلی	۸	۱۳	۲	∅	۶	۸	۱۲	۱۰
هندوانه بذری	۲۷	۳۳	۰	۰	۲۷	۳۳	۹	۱۱
هویج، ترب و شلغم	۱۱۲۸	۱۰۳	۱۱۲۱	۹۶	۷	۸	۴	۱۱
یونجه (خشک)	۵۴۲۶	۱۹۶۹	۵۴۰۰	۱۹۴۷	۳۴	۲۱	۱۶	۲۳
سایر سبزیجات	۶۶۹	۵۵۹	۶۶۸	۵۵۹	۱	∅	۲۱	۲۰
سایر محصولات سالانه	۸۷۴	۳۰۱	۹۴۴	۲۶۲	۴۲	۳۸	۲۱	۳۰

تعداد بهره‌برداری‌ها و درختان محصولات دائمی خراسان جنوبی (بهره‌برداری - هزار اصله)

رتبه	کل		نام محصول
	تعداد بهره‌برداری	تعداد درخت بارور و نهال	
۲۵	۲۵	۱۸	۶۹۳
ازگیل	۷	//	۳۰
انار	۱۳۴۵۵	۱۳۶۱	۱۲
انبه	۰	۰	-
انجیر آبی	۴۰۹۱	۳۶	۲۲
انجیر دیم	۱۷۱	۵	۱۸
انگور آبی	۸۳۶۰	۷۶۹	۲۱
انگور دیم	۶۵۵	۸۳	۱۵
انواع آلو و گوجه	۲۸۹۶	۱۰۳	۲۵
انواع تبریزی و اکالیپتوس	۵۱	۳۹	۲۹
انواع توت و شاه توت	۳۶۰۴	۲۸	۱۵
بادام آبی	۵۳۲۳	۲۱۷	۲۰
بادام دیم	۱۶۲۶	۲۳۲	۱۶
به	۲۱۸۵	۱۸	۲۲
پاپایا (خربزه درختی)	۰	۰	-
پرتقال	۵۰۹	۱۵	۱۲
پسته	۲۲۴۰۲	۲۵۴۱۴	۴
توت‌فرنگی	۲۵	//	۲۴
توت‌نوغان	۴۳۲	۶	۱۱
چای	۰	۰	-
خرما	۱۶۶۸	۳۰۶	۷
خرمالو	۱۳۹	۱	۳۰
خزانه درختان غیرمثمر	۱۴	//	۲۸
خزانه درختان مثمر	۱۱	//	۲۶
زالزالک	۲۱	//	۲۵
زردآلو و قیسی	۶۷۳۴	۲۰۱	۱۸
زرشک	۳۰۷۲۱	//	۱

ادامه تعداد بهره‌برداری‌ها و درختان محصولات دائمی خراسان جنوبی (بهره‌برداری- هزار اصله)

نام محصول	کل		رتبه	
	تعداد بهره‌برداری	تعداد درخت بارور و نهال	تعداد بهره‌برداری	تعداد درخت بارور و نهال
زغال اخته	۰	۰	-	-
زیتون	۶۴۴	۳۰۱	۱۸	۱۱
سماق	۴۴	//	۱۲	//
سنجد	۷۸۴	۲۷	۱۵	۹
سیب	۲۲۰۶	۲۳	۲۵	۲۶
شاه بلوط	۰	۰	-	-
فندق	۱۰	//	۲۶	//
عناب	۱۲۸۹۹	۱۳۳۱	۱	۱
کنار	۰	۰	-	-
کیوی	۰	۰	-	-
گردو	۳۱۴۸	۵۰	۲۶	۲۸
گریپ فروت	۰	۰	-	-
گل‌ابی	۹۹۹	۶	۲۵	۲۶
گل محمدی (گلستان)	۱۰۵۷	//	۱۳	//
گیاهان دارویی (دایمی)	۴	۱	۲۹	۲۸
گیاهان زینتی (دایمی)	۱۶۷	//	۱۹	//
گیلاس	۴۹۲	۵	۲۶	۲۶
لیموترش	۱۶	//	۱۸	//
لیموشیرین	۲۶	//	۱۶	//
موز	۰	۰	-	-
نارنگی	۲۷	//	۱۷	//
هلو، شلیل، شفتالو	۸۸۲	۱۰	۲۶	۲۶
سایر مرکبات	۴۸۹	۱۲	۱۳	۱۳
سایر محصولات دایمی	۲۱۴	۸۱	۲۹	۲۷

مردم استان خراسان جنوبی که از دیرباز به قناعت و سختکوشی مشهورند، توانسته اند در گذر زمان با وجود فقر پوشش گیاهی، تجارب خود را در رشته دامداری افزایش دهند و خراسان جنوبی را به یک منطقه مهم تولید فرآورده های دامی در شرق کشور تبدیل کنند. همزمان با توسعه فعالیت های دامداری و دامپروری در خراسان جنوبی، فعالان این صنعت موفق شدند علاوه بر صرفه جویی ارزی، به سودآوری و اشتغالزایی دست یابند و هم اکنون دهها نفر مستقیم و غیرمستقیم از این طریق هزینه های زندگی خود را تامین می کنند. ۵۲۷۸۳ بهره برداری دام سبک در استان داریم که ۴/۵۴ درصد از بهره برداری های کشور را به خود اختصاص داده است و به لحاظ تعداد دام های سبک، استان در رتبه شش کشوری قرار دارد.

تعداد بهره برداری های دام سبک و تعداد دام های آن ها به تفکیک نوع دام (رأس)

	تعداد بهره برداری	تعداد دام سبک			فقط گوسفند و بره		فقط بز و بزغاله		گوسفند و بره و بز و بزغاله توام		
		جمع	گوسفند و بره	بز و بزغاله	تعداد بهره برداری	تعداد گوسفند و بره	تعداد بهره برداری	تعداد بز و بزغاله	تعداد دام		
کشور	۱۱۶۴۸۰۴	۵۳۰۱۴۹۶۷	۳۹۳۲۷۸۴۳	۱۳۷۸۷۱۲۴	۵۵۳۱۸۱	۳۱۹۰۶۷۱۲	۲۸۸۸۴۲	۶۶۱۵۳۴۳	۳۲۰۷۸۱	۱۷۳۳۱۱۳۱	۷۱۷۱۷۸۱
خراسان جنوبی	۵۲۷۸۳	۱۲۵۲۸۵۶	۷۰۴۶۷۶	۵۴۸۱۸۰	۱۵۶۳۳	۲۴۹۸۰۹	۱۱۵۸۷	۱۸۱۴۹۴	۲۵۵۶۳	۴۵۴۸۶۸	۳۶۶۶۸۶
درصد از کشور	۴/۵۴	۲/۳۶	۱/۸۰	۳/۹۸	۲/۸۳	۱/۱۴	۴/۰۱	۲/۷۴	۷/۹۹	۲/۶۳	۵/۱۱
رتبه در کشور	۶	۱۸	۲۴	۷	۱۶	۲۶	۶	۹	۴	۱۴	۵

۴۵۵۴ بهره برداری گاو و گوساله در خراسان جنوبی، ۰/۸۹ درصد از بهره برداری های گاو و گوساله کشور را به خود اختصاص داده است. استان خراسان جنوبی در رتبه ۲۵ این بهره برداری ها قرار دارد.

تعداد بهره برداری های دام سبک و تعداد دام های آن ها به تفکیک جنس (رأس)

	تعداد گاو و گوساله در روز آمارگیری			تعداد بهره برداری	
	جمع	ماده	نر		
کشور	۵۱۱۷۷۷	۳۸۱۵۴۴۳	۱۳۳۱۶۰۶		
خراسان جنوبی	۴۵۵۴	۲۳۹۱۰	۶۳۱۴		
درصد از کشور	۰/۸۹	۰/۶۳	۰/۴۷		
رتبه در کشور	۲۵	۲۷	۲۹		

خراسان جنوبی دارای پتانسیل بالایی در زمینه پرورش شتر است که با توسعه زیرساخت ها، اصلاح نژاد و ایجاد صنایع تبدیلی، می تواند به یک قطب مهم در تولید و فرآوری محصولات شتر تبدیل شود. ۱۱/۳۲ درصد از بهره برداری های شتر کشور در استان خراسان جنوبی قرار دارند که جمعا ۳۲۴۶۳ نفر شتر را پرورش می دهند.

تعداد بهره برداری های دام سبک و بچه شتر، و تعداد دام های آن ها به تفکیک جنس (نفر)

	تعداد شتر و بچه شتر در روز آمارگیری			تعداد بهره برداری	
	جمع	ماده	نر		
کشور	۱۸۷۳۸۰	۱۵۶۲۱۱	۳۱۱۶۹	۱۸۸۶۴	
خراسان جنوبی	۳۲۴۶۳	۲۸۲۰۳	۴۲۶۰	۲۱۳۵	
درصد از کشور	۱۷/۳۲	۱۸/۰۵	۱۳/۶۷	۱۱/۳۲	
رتبه در کشور	۲	۲	۳	۴	

پرورش طیور و آبزیان در استان خراسان جنوبی از فعالیت‌های مهم کشاورزی و دامداری است. این استان با توجه به شرایط اقلیمی و جغرافیایی خود، پتانسیل‌های خوبی برای توسعه این بخش‌ها دارد. بهره‌برداری‌های طیور به روش سنتی در استان، ۲۶۳۳۸ بهره‌برداری می‌باشند که ۲/۳۴ درصد از بهره‌برداری‌های کل کشور را شامل می‌شوند.

بهره‌برداری‌های دارای پرورش طیور به روش سنتی در روز آمارگیری (بهره‌برداری - هزار قطعه)

تعداد بهره‌برداری	تعداد طیور	
۱۱۲۳۳۶۸	۱۹۸۵۴	کل کشور
۲۶۳۳۸	۲۹۲	خراسان جنوبی
۲/۳۴	۱/۴۷	درصد از کشور
۱۶	۱۸	رتبه در کشور

تعداد و مساحت بهره‌برداری‌های دارای پرورش آبزیان خوراکی به تفکیک نوع آبی

مساحت استخر (مترمربع)	تعداد بهره‌برداری			
	میگو	ماهیان گرمابی	ماهیان سردابی	
۴۲۰۲۳۹۹۸۹	۷۸۶	۷۲۴۵	۸۶۸۶	کل کشور
۴۴۶۶۶۳	۰	۴۸۴	۶	خراسان جنوبی
۰/۱۱	۰	۶/۶۸	۰/۰۷	درصد از کشور
۲۵	۰	۴	۳۰	رتبه در کشور

در سال‌های اخیر، شاهد افزایش سطح زیر کشت گلخانه‌ها در خراسان جنوبی بوده‌ایم که به عنوان یک فرصت شغلی برای جوانان و فارغ‌التحصیلان کشاورزی در نظر گرفته شده است. ۳۲۸ بهره‌برداری گلخانه با مساحت ۶۳ هکتار در استان مشغول فعالیت هستند که ۰/۹ درصد از گلخانه‌های کشور را به خود اختصاص داده‌اند.

تعداد و مساحت بهره‌برداری‌های دارای فعالیت گلخانه به تفکیک نوع محصولات

	تعداد بهره‌برداری			گلخانه	
	کشت محصول دائمی	کشت محصولات سالانه	کشت محصولات زینتی	مساحت (هکتار)	تعداد بهره‌برداری
کل کشور	۲۶۸۴	۲۶۴۹۵	۸۵۴۲	۱۵۱۵۵	۳۶۳۰۵
خراسان جنوبی	۳۷	۲۵۹	۴۱	۶۳	۳۲۸
درصد از کشور	۱/۳۸	۰/۹۸	۰/۴۸	۰/۴۱	۰/۹۰
رتبه در کشور	۱۷	۱۸	۱۸	۲۷	۱۸